

Morgendagens arkitekter

Folkehøgskolestudien «Tro i praksis»

Hvordan forvalter vi den unike åpenhet som et folkehøgskoleår innebærer? Er det mulig å arbeide bevisst med å bygge veier til tro og samtidig møte med respekt den tro og tvil som hver elev bærer på? Hvordan kan vi bedre forstå og utforme den trosformidling som skjer på våre folkehøgskoler? Dette er sentrale spørsmål i studien "Tro i praksis".

TEKST: JOHAN LÖVGREN
Grenland folkehøgskole

De siste årene har jeg hatt gleden av å snakke med elevene og personalet på folkehøgskoler over hele landet.

Det er en inspirasjon å møte så mange varme og engasjerte personer. Ikke minst når det gjelder vilje til å gi videre sin tro, folkehøgskoleansatte som preges av et hjerte for ungdom og ønske om å finne veier til samtaler om tro.

Samtidig er dette et arbeid hvor mange er frustrerte og føler at de kommer til kort.

«Jeg vet egentlig ikke om jeg tror. Jeg er kommet til møtene for å se hva det er å ha en tro - kanskje jeg er en kristen etter dette året?»
(Elev ved Nordfjord folkehøgskole)

Mange uttrykker et ønske om å nå lenger i møtet med elevene, om å kunne dele mer av sin tro. I min hverdag som lærer og prest ved Grenland folkehøgskole opplever jeg også dette. Noe av det vi gjør, fungerer og kommuniserer tydelig til elevene. Andre ting når ikke fram. Ofte

opplever jeg en åpenhet for tro og en forventning til oss som kristen folkehøgskole som en stor tillitserklæring. Hvordan kan jeg møte denne tillit med ærlighet, respekt og tydelighet?

Folkehøgskolen skaper et miljø hvor ungdommer på en unik måte åpner seg for nære samtaler om livet. Det er noe med et folkehøgskoleår som gir en nærhet og formbarhet hos våre elever. Hvordan kan vi forvalte denne unike situasjon? Dette blir for meg det mest sentrale i vår oppgave som kristen folkehøgskole.

Bakgrunn

Derfor lå det nært til å koble dette til en arbeidsgruppe i NKF, "Nettverk for kristen folkehøgskole". Vi arrangerer blant annet inspirasjonsdagene for kristen folkehøgskole som NKF har arrangert de siste årene. Vi ønsket å se på muligheten å lage en studie, "Tro i praksis", omkring temaet vår identitet som kristen folkehøgskole. Jeg tok på meg oppgaven å se nærmere på hva det finnes av aktuell forskning på ungdom og spesielt forskning med fokus på ungdom og tro. Og her har jeg funnet noen svar på mine spørsmål om folkehøgskolen som sted for samtaler om tro. Ikke minst i forskningsmiljøet som arbeider med "Youth Ministry".

Ungdomsforskning

De siste tjue årene har det vokst fram nye avdelinger for ungdomsforskning ved flere av de store universitetene verden over. De arbeider med fagområdet "Youth Ministry" eller, som Menighetsfakultetet (MF) kaller sin avdeling, "Ungdom, kultur, tro". Disse forskningsmiljøene knytter sammen flere fagfelt innenfor teologi, pedagogikk, sosiologi og psykologi. Forskerne på disse universitetene kartlegger ungdomskulturen og arbeider med modeller for å beskrive

utviklingen. En av målsetningene er å hjelpe skoler, menigheter og andre som arbeider med ungdom til bedre å forstå og møte de trender som rører seg i ungdomskulturen.

Samarbeid med MF

Vi kontaktet MF for å se på mulighetene til et samarbeid. De ville gjerne støtte vårt arbeid med å utvikle en studie om trosformidling i folkehøgskolen. Med forsker Morten Holmqvist som veileder satte jeg i gang med folkehøgskolestudien "Tro i praksis". Utgangspunktet er materiale fra det internasjonale ungdomsforskningsmiljøet. Hensikten er å koble resultater fra disse forskerne til arbeidet på våre folkehøgskoler. Vi ønsker også å utforme og gjennomføre en egen studie på noen av våre folkehøgskoler.

Studien

Studien startet opp med en innledende litteraturstudie som omfatter andre studier om ungdom, organisasjonsteori, kunnskapsteori og forskningsmetode. Vi har valgt å bruke blant annet Etienne Wengers bok Communities of Practice. Learning, Meaning and Identity for å lage en teoretisk modell av folkehøgskolens arbeid. Utfra denne modellen har vi utformet et spørreskjema om opplevelsen av å være elev på en kristen folkehøgskole. Denne blir nå gjennomført

med 350 elever ved Risøy, Nordfjord og Grenland folkehøgskoler. For å gi mer dybde til materialet vil det bli gjort fire gruppeintervjuer og åtte dybdeintervjuer ved Nordfjord folkehøgskole og Risøy folkehøgskole. Intervjuene blir utført først nå i november 2011 og så igjen i april 2012 for å kunne gi et bilde av utviklingen under et folkehøgskoleår.

Bruk av studien

Det har åpnet seg mange muligheter til bruk av det materialet som studien tar fram. I første hånd kan det hjelpe oss med å kartlegge vårt arbeid og se noe på hvordan det egentlig fungerer for våre elever. Eierorganisasjonene vil kunne få mer innsikt i det arbeid vi gjør og hvordan skolene fungerer som trosformidlere. Kirkerådet satser spesielt på unge voksne i sitt prosjekt "Kirken 18-30" (se kirkerådets hjemmeside). Vi er i kontakt og de ønsker mer materiale på hvordan folkehøgskolene fungerer som en del av vår

” Samfunnsforskeren Etienne Wenger mener at de som forstår hva læring egentlig er og kan lage gode læringsstrukturer, vil være "morgendagens arkitekter."

trosformidling til unge voksne i Norge. Samarbeidet med Menighetsfakultetets avdeling for "Ungdom, kultur, tro" håper vi også er en begynnelse på flere felles prosjekter. Vi i arbeidsgruppen håper også på at studien skal være med på å starte opp et nettverk mellom folkehøgskolene hvor vi kan dele våre erfaringer som formidlere av tro.

Praksisfellesskap

Sentralt i studien ligger et bilde av en folkehøgskole som et praksisfellesskap. Wenger lager en modell av flere "communities of practice" eller praksisfellesskap og hvordan de virker sammen. Studien vil se på hva det er som former det praksisfellesskap som elevene på en folkehøgskole utgjør. Hva og hvordan lærer en folkehøgskoleelev? Hvordan kan vi være med og skape et fellesskap hvor kristen tro og praksis på en enda tydeligere måte er sentrale bestanddeler?

Morgendagens arkitekter

Wenger skriver: "Those who can understand the informal yet structured, experiential yet social, character of learning - and can translate their insight into designs in the service of learning - will be the architects of our tomorrow." (Wenger, s 225). Visjonen for folkehøgskolen kan ikke være noe mindre enn dette - å være morgendagens arkitekter. Vi er med på å skape

et år som blir helt sentralt i livet til tusenvis av norske ungdommer hvert år. På våre skoler er disse ungdommene en unik måte åpne for og har mulighet til å ta imot en tro som vil følge dem gjennom livet. Å få folkehøgskoleåret mest mulig forankret i en gjennomtenkt, bevisst og respekterende formidling av kristen tro må stå helt sentralt i vår oppgave som kristne folkehøgskoler.

Vi forvalter den åpenhet og formbarhet som så mange av våre elever viser (se elevstatistikk på side 14). Folkehøgskoleåret skaper en tillit som forplikter. Kan vi med respekt for den tro og tvil som er en del av hver elev, bli enda tydeligere på det aller fineste vi har å gi? Håpet er at et arbeid som studien "Tro i praksis" skal kunne hjelpe oss litt på vei i denne prosessen. Vi forvalter denne muligheten til å være "morgendagens arkitekter". Til å være med på å forme morgendagens Norge til et samfunn med større respekt, varme og åpenhet for tro.

Samling i januar

Morten Holmqvist skal være hovedinnleder under inspirasjonsdagene på Gran 9.-10. januar 2012. Dette blir en flott mulighet for oss å møte forskningen fra "Ungdom, kultur, tro" og få det tilpasset til arbeidet på våre folkehøgskoler. Her blir det også mange muligheter til å dele erfaringer med personalet fra andre skoler. Målet er å skape et "Nettverk for kristen folkehøgskole" hvor vi lærer av hverandre og sammen kan utvikle vårt arbeid med å gi våre elever det fineste vi har å gi dem, troen på en Gud som følger og bærer gjennom livet.

Skoleavslutning på Grenland folkehøgskole. Johan Lövgren med Marit Bakkeliid og L-Genorr Terue.

FOTO: GRENLAND FOLKEHØGSKOLE